

KOMPLEKSOWY PORADNIK
wskazówek i dobrych praktyk
w postępowaniu z osobami
z niepełnosprawnością

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

MISJA

Celem niniejszej publikacji jest udzielenie studentom oraz pracownikom administracyjnym i dydaktycznym Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie, a także wszystkim osobom zainteresowanym, wskazówek dotyczących postępowania wobec osób niepełnosprawnych w kontekście relacji międzyludzkich na uczelni wyższej.

Wyższa Szkoła Zarządzania w Częstochowie jest uczelnią otwartą na potrzeby wszystkich jej studentów, w tym w szczególności na potrzeby studentów z niepełnosprawnościami, którzy muszą włożyć znacznie więcej wysiłku w proces edukacji i pokonywanie różnych barier, jakie stawia przed nimi życie akademickie.

Poprzez dzielenie się dobrymi praktykami pragniemy niwelować bariery, trudności w komunikacji oraz wszelkie przejawy dyskryminacji wobec osób niepełnosprawnych zarówno na Naszej Uczelni, jak i w życiu codziennym.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

MISJA

Pomimo trudności, jakie stawia przed nimi życie, studenci z niepełnosprawnościami powinni być traktowani w taki sam sposób, jak studenci pełnosprawni, tj. w sposób pozwalający na uczestnictwo w procesie edukacyjnym, jak i życiu kulturowym Uczelni. „Wymaga to przede wszystkim tak zwanego „**ludzkiego**”, osobowego, indywidualnego podejścia do ich specyficznych problemów, a nie tylko schematycznej, administracyjnej realizacji prawa osób niepełnosprawnych do studiów wyższych.”

Tytko, M. M., O kształceniu studentów niepełnosprawnych w uniwersytecie, *Polska Myśl Pedagogiczna* nr 2, 2016, s. 361

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

JAK SIĘ ZACHOWAĆ? SAVOIRE VIVRE

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

JAK SIĘ ZACHOWAĆ? SAVOIRE VIVRE

Niepełnosprawność nie zawsze jest dla nas widoczna i oczywista. Podobnie jak wszelkie inne problemy medyczne, niepełnosprawność jest prywatną sprawą danej osoby i to do niej należy decyzja, czy chce o niej rozmawiać z innymi.

Niektórzy niepełnosprawni wyglądają tak:

A niektórzy tak:

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

JAK NIEŚĆ POMOC?

Widząc osobę, która z powodu niepełnosprawności ma z czymś kłopot, możemy zaproponować pomoc, ale **nie narzucać się**, a tym bardziej nie pomagać bez pytania, aby nie naruszać poczucia niezależności osoby niepełnosprawnej.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

JAK SIĘ KOMUNIKOWAĆ?

W komunikacji z osobami z niepełnosprawnościami mowy lub słuchu nie rezygnujemy z rozmowy zniechęceni trudnościami.

Z życzliwością i cierpliwością wypowiadamy się powoli i głośno, a także cierpliwie czekajmy na odpowiedź nie próbując dokończyć zdania za rozmówcę.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

JAK SIĘ KOMUNIKOWAĆ?

Rozmawiając ze studentem z **niepełnosprawnością ruchu**, poruszającym się na wózku należy – w miarę możliwości – przyjąć pozycję siedzącą, a jeżeli nie jest to możliwe stanąć w odległości umożliwiającej swobodny kontakt wzrokowy. Nie należy „górować” nad osobą poruszającą się na wózku i nie zmuszać jej tym samym do zadzierania głowy.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

JAK SIĘ ZACHOWAĆ?

Jednym słowem – nie starajmy się na siłę traktować takich osób inaczej, niż kogokolwiek innego.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ W MURACH UCZELNI

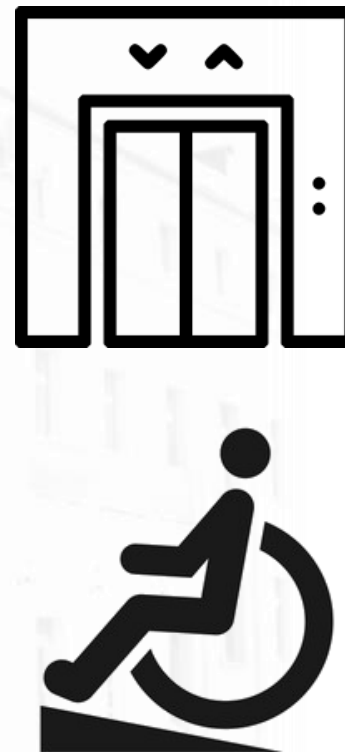

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ W MURACH UCZELNI

Przystosowanie uczelni do pracy z osobami z niepełnosprawnościami to nie tylko **niwelowanie barier architektonicznych** (podjazdy i windy jako alternatywa dla schodów) czy **polepszanie dostępności Uczelni w Internecie** (czytelna strona internetowa). Są to praktyki leżące u samych podstaw, natomiast dużo ważniejsze są relacje międzyludzkie, które na co dzień wpływają na jakość życia i edukacji wszystkich studentów. Nad tym pracujemy każdego dnia od nowa.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

POKONYWANIE BARIER

Wyższa Szkoła Zarządzania w Częstochowie ciągle nie ustaje w wysiłkach pokonywania barier architektonicznych. Obecnie dobiegają końca prace nad budową windy oraz podjazdów na terenie Uczelni.

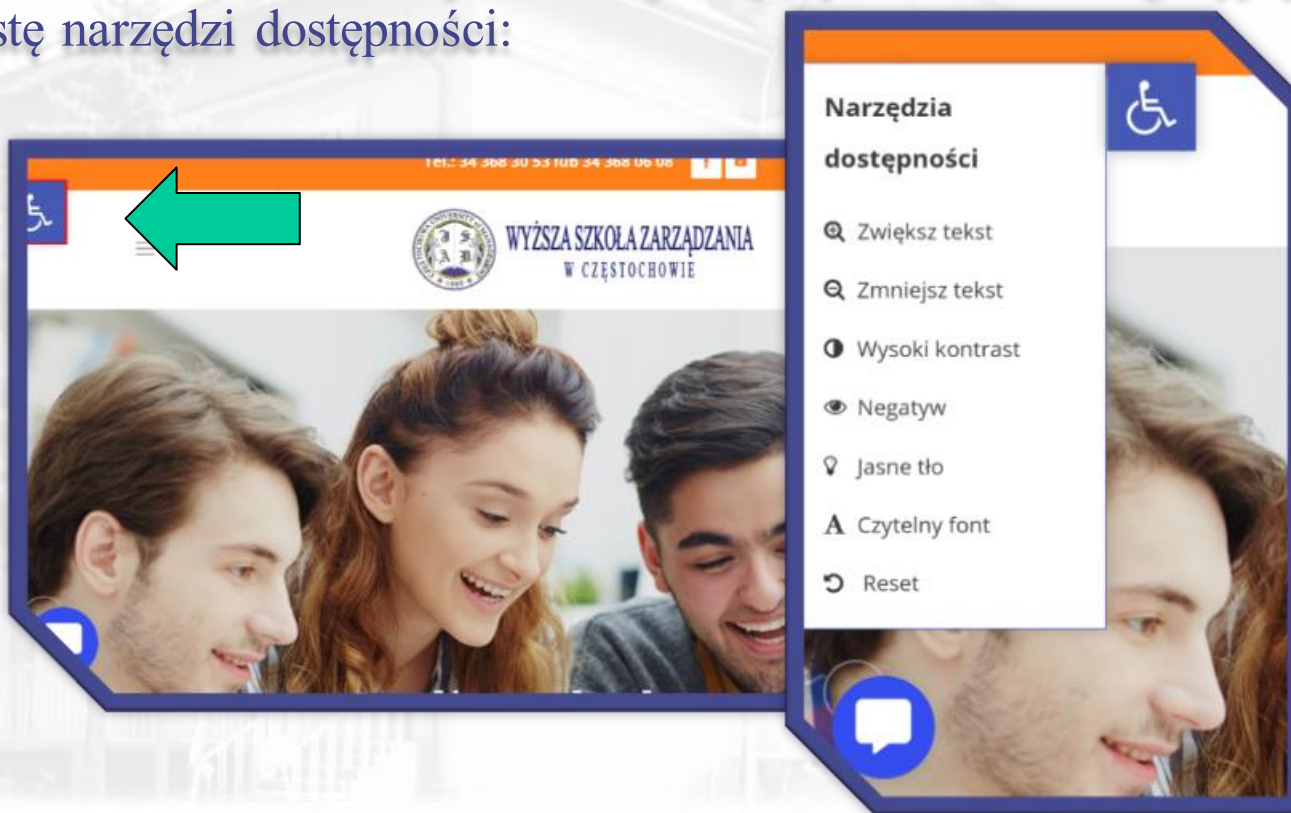

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

DOSTĘPNOŚĆ STRONY WWW

Strona internetowa Uczelni opatrzona jest przyciskiem nawigacyjnym, który rozwija listę narzędzi dostępności:

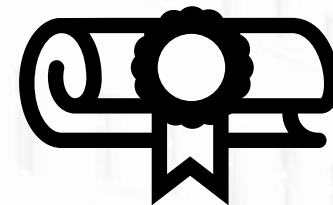

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

WYRÓWNYWANIE SZANS – TAK! TARYFA ULGOWA – NIE!

Niezwykle ważne jest uświadomienie sobie, że osoby z niepełnosprawnościami powinni być traktowani na równi z innymi studentami w każdym aspekcie życia studenckiego. Zasługują oni na otrzymanie edukacji o takiej samej jakości, a ich przyszła praca zawodowa oraz sukcesy powinny świadczyć o prestiżu Uczelni, która zadbała o edukację wykwalifikowanego pracownika. Dlatego też Uczelnia, oraz jej pracownicy dydaktyczni powinni zadbać o **wyrównanie szans** dla studentów obciążonych niepełnosprawnością, aby byli oni zdolni do skorzystania z oferty edukacyjnej w pełni.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

WYRÓWNYWANIE SZANS – TAK! TARYFA ULGOWA – NIE!

Na naszej drodze w doskonaleniu dostępności Naszej Uczelni korzystaliśmy z doświadczenia oraz dobrych praktyk zaprzyjaźnionego z nami Università degli Studi di Perugia we Włoszech.

Uniwersytet w Perugii, jako bardzo duża instytucja z różnymi wydziałami, posiada zdecydowanie większy odsetek studentów z niepełnosprawnościami niż Wyższa Szkoła Zarządzania w Częstochowie, jednak dobre praktyki stosowane we Włoszech mogą znaleźć swoje zastosowanie i u nas.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

WYRÓWNYWANIE SZANS – TAK! TARYFA ULGOWA – NIE!

We współpracy z Uniwersytetem w Perugii przekonaliśmy się, że skuteczne narzędzia wyrównywania szans dla każdego z potrzebujących studentów mogą wyglądać inaczej:

- tutor w postaci innego studenta (najczęściej starszego rocznika)
- tutoring nauczyciela akademickiego
- umożliwienie nagrania wykładu
- więcej czasu na rozwiązanie testu czy egzaminu
- wybór formy egzaminu (ustny, pisemny)
- indywidualna organizacja studiów
- i wiele więcej!

Dobłą praktyką jest wnioskowanie o najlepszym narzędziu wyrównania szans w rozmowie ze studentem z niepełnosprawnością, a nawet w rozmowie z jego bliskimi (jeśli to możliwe).

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

WYRÓWNYWANIE SZANS – TAK! TARYFA ULGOWA – NIE!

Nasz włoski partner oferuje swoim studentom szereg urządzeń elektronicznych do wypożyczenia. Są to np. syntezatory mowy, urządzenia do tłumaczenia tekstu, dyktafony itp. Choć, ze względu na charakter nauczanych kierunków, potrzeby naszych studentów są nieco inne, niż te studentów z Włoch, Wyższa Szkoła Zarządzania w Częstochowie jest zawsze otwarta na **wnioski studentów**. Ze względu na wielkość naszej Uczelni, dobre praktyki stosowanie w Wyższej Szkole Zarządzania oparte są na łatwym bezpośrednim kontakcie studenta z pracownikami.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

WYRÓWNYWANIE SZANS – TAK! TARYFA ULGOWA – NIE!

Nie należy jednak mylić działań dążących do wyrównywania szans ze stosowaniem tzw. taryfy ulgowej dla studentów z niepełnosprawnością. Oczywiście zdecydowanie łatwiej jest „odpuścić” studentowi, który wymaga więcej uwagi, lecz wówczas po pierwsze **odbieramy mu szansę** na otrzymanie wysokiej jakości wykształcenia, na równi z innymi studentami. Po drugie, nie stawiając odpowiednich wymagań przed takimi studentami, **urazamy ich** zakładając, że nie podołają wyzwaniu jakim są studia wyższe. W końcu po trzecie **narażamy na szwank** dobre imię Uczelni wypuszczając absolwenta, którego edukacja nie jest najwyższej możliwej jakości.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

KROK W DOBRĄ STRONĘ

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

KROK W DOBRĄ STRONĘ

Wyższa Szkoła Zarządzania w Częstochowie już stosuje rozwiązania podobne do tych, które tak dobrze sprawdzają się także u naszych partnerów we Włoszech. Wśród studentów naszej Uczelni jest osoba pośrednicząca w sprawach pomiędzy administracją, wykładowcami a studentami. Pośrednik zapewnia wsparcie szczególnie w sprawach, w których studenci, także Ci z niepełnosprawnościami, z różnych względów nie umieją bądź nie chcą poradzić sobie sami.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

KROK W DOBRĄ STRONĘ

W trosce o poprawianie dostępności uczelni i w odpowiedzi na różne potrzeby studentów, zadaliśmy o nowoczesne wyposażenie naszych sal wykładowych oraz biblioteki.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

KROK W DOBRĄ STRONĘ

Pamiętając o tym, że nie każda niepełnosprawność jest widoczna, a te, których nie widać najczęściej są najtrudniejsze do nawigacji w relacjach studenckich, Wyższa Szkoła Zarządzania w Częstochowie oferuje swoim studentom wsparcie psychologa. Na terenie Uczelni znajduje się **gabinet Psychologa**, w którym studenci nie tylko uzyskają pomoc indywidualną, lecz także odnajdą mediatora w trudnych sytuacjach w grupie.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

KROK W DOBRĄ STRONĘ

Dbając o ciągłe doskonalenie kadry, także w kwestii dostępności, Uczelnia organizuje kursy doszkalające, m.in. języka migowego, szkolenia podnoszące świadomość w zakresie niepełnosprawności, a także wizyty studyjne w placówkach, które chętnie dzielą się swoimi dobrymi praktykami.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA

KROK W DOBRĄ STRONĘ

Dziękujemy za zapoznanie się z niniejszym poradnikiem. Mamy nadzieję, że nasze doświadczenia okażą się pomocne także dla Państwa.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA